Europees Parlement
2019-2024

Commissie visserij

2023/2049(INI)

27.6.2023

ONTWERPVERSLAG

over de uitvoering van de verordening houdende een gemeenschappelijke marktordening (GMO) voor visserijproducten en aquacultuurproducten – Verordening (EU) nr. 1379/2013
(2023/2049(INI))

Commissie visserij

Rapporteur: Izaskun Bilbao Barandica

INHOUD

Blz.

TOELICHTING – SAMENVATTING VAN DE FEITEN EN BEVINDINGEN 3

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT.....6

TOELICHTING – SAMENVATTING VAN DE FEITEN EN BEVINDINGEN

Luidens artikel 48 van Verordening (EU) nr. 1379/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 houdende een gemeenschappelijke marktordening voor visserijproducten en aquacultuurproducten dient de Commissie uiterlijk 31 december 2022 bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in over de resultaten van de toepassing van deze verordening.

De Commissie heeft dit verslag goedgekeurd op 21 februari 2023 en de PECH-commissie heeft besloten over de uitvoering van de genoemde verordening een verslag op te stellen.

De huidige GMO-verordening is in 2013 goedgekeurd in het kader van hetzelfde pakket waarbij ook een herziening is goedgekeurd van de GVB-verordening. Bij de herziening in 2013 zijn enkele fundamentele wijzigingen aangebracht in de werking van de gemeenschappelijke marktordening voor visserij- en aquacultuurproducten. De herziening heeft met name de rol van de producentenorganisatie bij het beheer van de markt versterkt, terwijl diverse marktinterventiemaatregelen werden geschrapt, zoals de maatregelen voor het definitief uit de markt nemen van visserijproducten voor menselijke consumptie of de vernietiging ervan. Producentenorganisaties spelen ook een belangrijke rol met betrekking tot de mededingingsregels, aangezien alleen producentenorganisaties die in het kader van de GMO-verordening zijn erkend, kunnen afwijken van de mededingingsregels en toegang kunnen krijgen tot specifieke EU-middelen die bestemd zijn voor hun activiteiten op het gebied van het beheer van de markt.

De GMO-verordening is een integrerend en belangrijk onderdeel van het netwerk van regels die de regels van het gemeenschappelijk visserijbeleid vormen, met name om te zorgen voor een goed beheerde en functionerende markt voor visserij- en aquacultuurproducten. Zij draagt in aanzienlijke mate bij tot het waarborgen van het concurrentievermogen, de stabiliteit van de markt, de transparantie en het garanderen van een gevarieerd aanbod aan aquatische levensmiddelen voor de consumenten.

Standpunt van de rapporteur

De rapporteur is ingenomen met de vooruitgang die bij de uitvoering van de GMO-regels is geboekt, maar is van mening dat er meer inspanningen nodig zijn om de consument te informeren, de etikettering en de transparantie van de markt te verbeteren en de traceerbaarheid van visserij- en aquacultuurproducten te vergroten.

De rapporteur heeft kennis genomen van diverse verslagen waarin net als in het verslag van de Commissie over de uitvoering van de GMO-regels wordt aangegeven dat de regels niet op geharmoniseerde wijze worden toegepast. Daarom is de rapporteur van mening dat de Commissie en de lidstaten meer inspanningen moeten leveren om tot een betere en meer geharmoniseerde uitvoering van de GMO-verordening te komen. Een meer geharmoniseerde uitvoering is van belang om het vertrouwen van de consument in de aquatische levensmiddelen die op de interne markt worden gebracht, te waarborgen en om te zorgen voor een gelijk speelveld voor vissers en aquacultuurbedrijven in de EU.

De rapporteur is ingenomen met het voornemen om een voorstel in te dienen voor kaderwetgeving inzake duurzame voedselsystemen, met als doel de consumenten meer

transparantie te bieden en meer informatie te verstrekken. Bij een dergelijke kaderwetgeving moet ervoor worden gezorgd dat er geen extra administratieve lasten worden gecreëerd en dat de wetgeving voldoet aan de duurzaamheidsvoorwaarde die in andere EU-wetgevingsteksten is vastgesteld.

De rapporteur is ingenomen met het resultaat van de onderhandelingen over de herziening van de verordening inzake visserijcontrole, met name de regels ter versterking van de traceerbaarheidsbepalingen voor alle visserij- en aquacultuurproducten. Dit zal een belangrijke rol spelen bij het waarborgen van traceerbaarheidsinformatie voor de Europese consumenten. In dit verband moet de Commissie verdere maatregelen voorstellen om ervoor te zorgen dat deze informatie op een gemakkelijke en toegankelijke manier de eindverbruiker bereikt.

Eumofa, de Waarnemingspost voor de EU-markt voor visserij- en aquacultuurproducten, is een instrument voor marktinformatie over de visserij- en aquacultuursector van de Europese Unie dat door de Commissie is ontwikkeld. Het heeft tot doel de transparantie en efficiëntie van de markt te vergroten, de dynamiek van de EU-markten te analyseren en bedrijfsbeslissingen en de beleidsvorming te ondersteunen. Eumofa maakt rechtstreekse monitoring mogelijk van de volumes, waarden en prijzen van visserij- en aquacultuurproducten, van de eerste verkoop tot het stadium van de detailhandel, met inbegrip van invoer en uitvoer. De gegevens worden verzameld bij de EU-landen, IJsland, Noorwegen, het Verenigd Koninkrijk en de EU-instellingen en dagelijks bijgewerkt.

De rapporteur is van mening dat dit instrument door de lidstaten verder moet worden gebruikt om de in het kader van het instrument verzamelde gegevens verder te verbeteren, aangezien dit instrument verder kan worden gebruikt om de markt te analyseren, met name wanneer zich ingrijpende veranderingen voordoen, zoals tijdens de COVID-19-crisis, om crisisinstrumenten en opties om de markt te stabiliseren te activeren.

De EU is sterk gekant tegen IUU-visserij en er zijn bijkomende maatregelen nodig om verdere vooruitgang op dit gebied te boeken. In deze strijd tegen de IUU-visserij is verbetering van de traceerbaarheid en transparantie in de toeleveringsketen van de aquatische voedingsmiddelensector van groot belang.

De huidige GMO-verordening kent een grotere rol toe aan producentenorganisaties en daarom is het van belang dat reeds bestaande organisaties in de lidstaten die een soortgelijke rol vervullen, worden erkend. De GMO-regels zijn bedoeld om het beheer van de markt eenvoudig te maken, met name voor vissers en aquacultuurexploitanten, en niet om structurele veranderingen af te dwingen bij de organisaties die hen vertegenwoordigen en in de toeleveringsketen om ervoor te zorgen dat die voldoen aan een gemeenschappelijke EU-definitie.

De rapporteur is daarom van mening dat de Commissie gehoor moet geven aan de diverse oproepen van het Europees Parlement om de criteria voor de erkenning van producentenorganisaties aan te passen teneinde beter rekening te houden met alle verschillende organisaties in de lidstaten die voor een groot deel taken uitvoeren die onder de doelstellingen van een producentenorganisatie vallen. Voorbeelden van dergelijke organisaties die erkend moeten worden, zijn cofradías en prud'homies de pêche.

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de uitvoering van de verordening houdende een gemeenschappelijke marktordening (GMO) voor visserijproducten en aquacultuurproducten – Verordening (EU) nr. 1379/2013
(2023/2049(INI))

Het Europees Parlement,

– gezien Verordening (EU) nr. 1379/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 houdende een gemeenschappelijke marktordening voor visserijproducten en aquacultuurproducten, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 1184/2006 en (EG) nr. 1224/2009 van de Raad en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 104/2000 van de Raad[1] (GMO-verordening) en de uitvoering hiervan,

– gezien het verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad van 21 februari 2023 getiteld "Uitvoering van Verordening (EU) nr. 1379/2013 houdende een gemeenschappelijke marktordening voor visserijproducten en aquacultuurproducten" (COM(2023)0101),

– gezien de mededeling van de Commissie van 20 mei 2020 getiteld "Een "van boer tot bord"-strategie voor een eerlijk, gezond en milieuvriendelijk voedselsysteem" (COM(2020)0381),

– gezien zijn resolutie van 20 oktober 2021 over een "van boer tot bord"-strategie voor een eerlijk, gezond en milieuvriendelijk voedselsysteem[2],

– gezien het resultaat van de onderhandelingen over de verordening inzake visserijcontrole,

– gezien artikel 54 van zijn Reglement, alsmede artikel 1, lid 1, onder e), van en bijlage 3 bij het besluit van de Conferentie van voorzitters van 12 december 2002 betreffende de procedure inzake het verlenen van toestemming voor het opstellen van initiatiefverslagen,

– gezien het verslag van de Commissie visserij (A9-0000/2022),

A. overwegende dat het in zijn resolutie over een "van boer tot bord" -strategie heeft benadrukt dat goede traceerbaarheidsmechanismen die beantwoorden aan de wensen van de consumenten door informatie te verstrekken over het waar, wanneer en hoe en welke vis is gevangen of gekweekt, met inbegrip van producten die van buiten de EU worden ingevoerd, essentieel zijn voor het waarborgen van voedselveiligheid, transparantie voor consumenten, de strijd tegen illegale, ongemelde en ongereglementeerde visserij (IOO-visserij) en het halen van de streefdoelen van de Green Deal en de SDG's; *****dat goede traceerbaarheidsmechanismen, die beantwoorden aan de vraag van de consument door informatie te verstrekken over waar, wanneer, hoe en welke vis is gevangen of gekweekt, ook voor producten die van buiten

[1] PB L 354 van 28.12.2013, blz. 1.
[2] PB C 184 van 5.5.2022, blz. 2.

de EU worden ingevoerd, van essentieel belang zijn voor het waarborgen van de voedselveiligheid, het waarborgen van transparantie voor consumenten, het bestrijden van illegale, ongemelde en ongereglementeerde visserij (IOO-visserij) en het verwezenlijken van de doelstellingen van de Green Deal en de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling;

B. overwegende dat het voorlopige akkoord tussen het Parlement en de Raad over de herziene verordening inzake visserijcontrole aanzienlijke verbeteringen bevat van de traceerbaarheidsregels voor alle visserij- en aquacultuurproducten; overwegende dat deze regels zullen worden uitgevoerd in de loop van een overgangsperiode die langer is dan wenselijk – twee jaar voor verse en ingevroren producten en vijf jaar voor verwerkte producten – en ervoor zullen zorgen dat de consument correct wordt geïnformeerd; overwegende dat een betere etikettering een instrument zal zijn om IOO-visserij te bestrijden en zal bijdragen tot eerlijke mededinging;

Inleiding

1. herinnert eraan dat de gemeenschappelijke marktordening (GMO) integrerend deel uitmaakt van het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB), naast instandhoudings- en financiële maatregelen, en van vitaal belang is voor de verwezenlijking van de doelstellingen ervan;

2. benadrukt dat de herziening van de GMO-verordening in 2013 heeft geleid tot een omschakeling van bepaalde interventietypes naar een benadering die meer gericht is op de markt op lange termijn, met de nadruk op ontwikkeling en innovatie in de sector;

Beroepsorganisaties

3. beschouwt producentenorganisaties als de ruggengraat van de visserij- en aquacultuursector, doordat zij het dagelijks beheer van het GVB ondersteunen en de collectieve uitvoering ervan op producentenniveau mogelijk maken;

4. is van mening dat producentenorganisaties een sleutelrol spelen bij de verwezenlijking van de doelstellingen van het GVB, en dat zij daarom verder moeten worden ondersteund; merkt op dat er meer moet worden gedaan om de oprichting, consolidatie en financiering van producentenorganisaties in de hele EU te bevorderen, met name in lidstaten waar de primaire productie grotendeels versnipperd is gebleven (aquacultuur, kleinschalige visserij); is van mening dat een sterke aanwezigheid van producentenorganisaties van cruciaal belang is voor het vergroten van de welvaart van kustgemeenschappen en het versterken van de positie van vissers in de toeleveringsketen;

5. concludeert dat goed functionerende producentenorganisaties over het algemeen over succesvolle maatregelen en acties beschikken, maar merkt op dat er nog steeds een gebrek is aan producentenorganisaties die met name de organisatie op zich nemen van kleinschalige vissers en aquacultuurexploitanten; merkt op dat de producentorganisaties die momenteel in de aquacultuur actief zijn, bijzonder succesvol zijn geweest in hun promotie- en communicatieactiviteiten;

6. is van mening dat er momenteel in de lidstaten organisaties zijn die taken uitvoeren en functies uitoefenen die onder de bevoegdheid van producentenorganisaties vallen, maar

dat deze organisaties in het kader van de GMO-verordening niet als producentenorganisaties kunnen worden aangemerkt;

7. merkt op dat de COVID-19-crisis heeft geleid tot de plotselinge sluiting van de meeste afzetmogelijkheden voor verse aquatische levensmiddelen, waardoor het opportuun was opnieuw gebruik te maken van opslagsteunmechanismen en deze uit te breiden tot producentenorganisaties in de aquacultuur;

Gemeenschappelijke handelsnormen

8. herinnert eraan dat veel van de handelsnormen die zijn opgenomen in de GMO-verordening van 2013 dateren van de jaren 1980 en 1990; merkt op dat deze normen volgens de evaluatie van de Commissie over het algemeen relevant en efficiënt zijn geweest en een toegevoegde waarde hebben opgeleverd;

9. wijst erop dat de evaluatie van de Commissie en de daaraan ten grondslag liggende raadplegingen mogelijkheden aan het licht hebben gebracht voor vereenvoudiging, stroomlijning en modernisering van de normen; merkt op dat ook een relatief beperkte controle door de nationale autoriteiten is vastgesteld met betrekking tot het toezicht op de naleving van de normen;

10. benadrukt dat in de evaluatie van de Commissie tekortkomingen in het bestaande kader zijn geïdentificeerd met betrekking tot het vermogen van dit kader om de doelstellingen van de GMO-verordening te verwezenlijken;

Informatie voor de consument

11. is het ermee eens dat voor een volledige verwezenlijking van de doelstellingen van de GMO consumenten geïnformeerd moeten worden, door middel van marketing- en educatieve campagnes, over de waarde van het eten van visserij- en aquacultuurproducten, de grote verscheidenheid aan beschikbare soorten en het feit dat het belangrijk is de informatie te begrijpen die vermeld staat op de etiketten; is van mening dat consumenten, om weloverwogen keuzes te kunnen maken, duidelijke en volledige informatie moeten krijgen over de producten die op de EU-markt worden verkocht, en dat deze informatie moet voldoen aan dezelfde regels, ongeacht de oorsprong van de producten;

12. stelt dat traceerbaarheid en daarmee verband houdende transparantiemaatregelen noodzakelijk zijn om de naleving van de toepasselijke GVB-regels te waarborgen; is van mening dat, indien deze maatregelen worden ondersteund door een behoorlijk etiketteringssysteem, zij kunnen garanderen dat de informatie die aan de consument wordt verstrekt, deugdelijk en betrouwbaar is; benadrukt dat een dergelijk etiketteringssysteem van vitaal belang is voor de bestrijding van zowel voedselfraude, met inbegrip van onjuiste etikettering, als IOO-visserij;

13. merkt op dat de Commissie in het kader van haar raadplegingen meldingen heeft ontvangen dat in sommige lidstaten niet is voldaan aan de vereisten inzake verplichte consumenteninformatie; merkt op dat de uitvoering in de EU als ongelijk wordt beschouwd en dat de verschillen met name significant zijn in bepaalde segmenten, bijvoorbeeld bij vishandelaren en grote cateringbedrijven; herinnert eraan dat de etikettering een nauwkeurige beschrijving moet geven van de visserij- en niet-

visserijproducten, met name wanneer vervangende producten worden vermeld, aangezien in veel gevallen afbeeldingen worden gebruikt die de consumenten doen geloven dat bepaalde producten visserijproducten zijn wanneer dat niet het geval is;

Mededingingsregels

14. herinnert eraan dat producentenorganisaties kunnen worden vrijgesteld van de toepassing van de mededingingsregels om hun doelstellingen te verwezenlijken, onder bepaalde voorwaarden, bijvoorbeeld dat hun activiteiten niet leiden tot compartimentering van de markten, mededinging niet uitsluiten en de mededinging niet uitschakelen;

15. merkt op dat deze vrijstelling van essentieel belang is om bepaalde praktijken van producentenorganisaties mogelijk te maken, zoals het controleren van de hoeveelheden die door de leden van de producentenorganisatie op de markt worden gebracht om markten en prijzen te stabiliseren, te voldoen aan de instandhoudingsvereisten en voedselverspilling te voorkomen; concludeert dat niet-erkende collectieve producentenorganisaties (bv. coöperaties, cofradías) wellicht niet in aanmerking komen voor de vrijstelling op grond van de huidige criteria voor producentenorganisaties;

Informatie over de markt

16. herinnert eraan dat de Waarnemingspost voor de EU-markt voor visserij- en aquacultuurproducten (Eumofa) marktinformatie verstrekt aan marktdeelnemers in de visserijsector om hen te helpen markttrends beter te begrijpen; merkt op dat sinds april 2013 een speciale website en databank online beschikbaar zijn die sinds de inwerkingtreding van de herziene GMO volledig operationeel zijn, hetgeen onderzoeksinstellingen, belanghebbenden en het grote publiek ten goede komt door de toegang tot marktinformatie en -gegevens te verbeteren;

17. merkt op dat Eumofa is gebruikt om crisismaatregelen in gang te zetten om de gevolgen aan te pakken van de COVID-pandemie;

Conclusies

18. is ingenomen met de vooruitgang die is geboekt bij de uitvoering van de GMO-regels; benadrukt dat verdere inspanningen nodig zijn om ervoor te zorgen dat consumenten naar behoren worden geïnformeerd, de etikettering te verbeteren, de markttransparantie te vergroten en de traceerbaarheid van visserij- en aquacultuurproducten te verbeteren;

19. is van mening dat de Commissie en de lidstaten meer inspanningen moeten leveren om tot een meer uniforme uitvoering van de GMO-verordening te komen; is van mening dat een meer uniforme uitvoering ervoor kan helpen zorgen dat de consument vertrouwen heeft in de aquatische levensmiddelen die op de interne markt worden gebracht;

20. is ingenomen met het voornemen van de Commissie om een voorstel in te dienen voor een wetgevingskader voor duurzame voedselsystemen met als doel de transparantie te vergroten en consumenten meer informatie te verstrekken; wijst erop dat ervoor moet worden gezorgd dat hierdoor geen extra administratieve lasten worden gecreëerd en dat het kader voldoet aan de duurzaamheidsvoorwaarde die in de EU-wetgeving is vastgesteld;

21. is ingenomen met het resultaat van de onderhandelingen over de herziening van de verordening inzake visserijcontrole, met name de regels ter versterking van de traceerbaarheidsbepalingen voor alle visserij- en aquacultuurproducten. is van mening dat deze traceerbaarheidsinformatie van groot belang zal zijn voor de Europese consument; verzoekt de Commissie verdere maatregelen voor te stellen om ervoor te zorgen dat deze informatie de eindgebruikers bereikt in een eenvoudig en toegankelijk formaat;

22. is van mening dat de lidstaten meer gebruik moeten maken van Eumofa om de in het kader van het instrument verzamelde gegevens verder te verbeteren; is van mening dat Eumofa meer zou kunnen worden gebruikt om de markt te analyseren, met name wanneer zich drastische veranderingen voordoen, zoals tijdens de COVID-19-crisis, met het oog op het activeren van crisisinstrumenten en opties om de markt te stabiliseren;

23. is ervan overtuigd dat het verbeteren van de traceerbaarheid en de transparantie in de toeleveringsketen van de sector van de aquatische voedingsmiddelen van cruciaal belang is voor de bestrijding van IOO-visserij;

24. herhaalt zijn oproep om de criteria voor de erkenning van producentenorganisaties aan te passen om beter rekening te houden met alle verschillende organisaties in de lidstaten die taken uitvoeren die grotendeels onder de bevoegdheid van een producentenorganisatie vallen; wijst in dit verband op organisaties als cofradías en prud'homies de pêche;

°

° °

25. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.